

Pravni postupci i zahtevi za naknadu štete od Poreske uprave Kosova i Carine Kosova

Uvod

Pravo građana u slučaju povreda koje im načine organi javnih vlasti je osnovni princip zagarantovan Ustavom Republike Kosovo, konkretno članom 31: pravo na pravni lek¹. Ovo načelo predviđa da se svaka sudska ili administrativna odluka koja uskraćuje prava ili interese građana može pobiti pravnim mehanizmima.

Da bi garantovao najveću zaštitu osnovnih prava i sloboda, Ustav je u pravni sistem uvrstio međunarodne pravne instrumente za zaštitu ljudskih prava, koji imaju apsolutnu prednost nad drugim zakonima². Štaviše, isti propisuje da se osnovna ljudska prava i slobode, moraju tumačiti u skladu sa odlukama Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), time obavezujući pravosudni sistem i javne institucije da primene svoju jurisprudenciju, uključujući upravna pitanja³.

Da bi se omogućilo ostvarivanje ovih prava, Zakonom o sudovima iz 2013. godine osnovano je Odeljenje za upravna pitanja u sklopu Osnovnog suda u Prištini, koje je nadležno za celu teritoriju Republike Kosovo⁴. Ovo odeljenje deluje kao prva instanca za rešavanje upravnih predmeta, gde građani mogu podneti tužbe za navodne prekršaje organa javnih vlasti i tražiti naknadu štete koja im je pričinjena. Ukoliko nisu zadovoljni odlukama koje je donela ova instanca, mogu se obratiti Apelacionom sudu kao drugom stepenu, a ako smatraju nužnim i Vrhovnom sudu pa sve do Ustavnog suda, radi zaštite svojih prava⁵.

1 Službeni list Republike Kosovo. Ustav Republike Kosovo. Član 32, Pravo na pravni lek. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/Act-Detail.aspx?ActID=3702>

2 Ibid Član 19. Sprovođenje međunarodnog prava, stav 2.

3 Ibid Član 22. Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata.

4 Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 06/L-054 o sudovima, član 13, Unutrašnja organizacija osnovnog suda, stav 1.3. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=18302>

5 Službeni list Republike Kosovo. Ustav Republike Kosovo Član 113, Jurisdikcija i ovlašćene strane, stav 7. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=3702>

* Ovaj kratak izveštaj priredjen je na albanskom jeziku. U slučaju javljanja bilo kakvih nejasnoća u ovoj prevedenoj i prilagođenoj verziji, molimo vas konsultujte original: Procedurat ligjore dhe kërkesat për kompensim ndaj Administratës Tatimore të Kosovës dhe Doganës së Kosovës

Ovaj sudski postupak uređen je Zakonom o upravnim sporovima (ZUS), koji obezbeđuje sudsku zaštitu prava i interesa građana od činjenja ili nečinjenja organa javne vlasti, odlučivanjem o njihovoj zakonitosti⁶. Istovremeno, ovaj postupak služi i kao mehanizam kontrole rada organa uprave, od razmatranja zahteva stranaka do donošenja konačnih odluka, garantujući ostvarivanje njihovih prava i interesa od strane nezavisnog sudskog organa.

Ovo pravo se može ostvariti samo nakon što građani prethodno iscrpe sve pravne lekove propisane važećim zakonima.

Ovaj kratak izveštaj osvrće se na dva predmeta propraćena u Odeljenju za upravna pitanja Osnovnog suda, u kojima su tužene Poreska uprava Kosova (PUK) i Carina Kosova (Carina). Ovi predmeti oslikavaju pravne i proceduralne izazove sa kojima se građani susreću u potraživanju svojih prava i naknade štete koju su im pričinili organi javnih vlasti⁷.

Izveštaj sadrži uvod, kratak rezime upravnog i sudskog žalbenog postupka, ilustraciju predmeta propraćenih na sudu i zaključke sa glavnim preporukama.

Postupak izjavljivanja upravne žalbe

Kako bi zaštitili svoja prava, građani koji smatraju da su oštećeni odlukom ili radnjom organa javne vlasti i traže naknadu štete, moraju prvo da pokrenu upravni postupak. Ovaj postupak uvek počinje time što građanin/građanka podnosi svoj zahtev nadležnom upravnom organu i uređen je Zakonom o opštem upravnom postupku (ZOUP)⁸. Ovim zakonom se obezbeđuje da odluke koje utiču na prava i obaveze građana budu u skladu sa Ustavom, opštim zakonskim pravilima i posebnim pravilima u relevantnim oblastima.

Duž ovog postupka, upravni organi su dužni da donesu rešenja koja sadrže sve obavezne elemente propisane ZOUP⁹. Odluka mora da sadrži jasno i detaljno obrazloženje, koje objašnjava pravnu i činjeničnu osnovu na kojoj je odluka doneta¹⁰.

U slučaju da su građani nezadovoljni jednom upravnom odlukom, oni moraju podneti žalbu drugostepenom organu javne vlasti. Ako drugostepeni upravni organ odbije zahtev stranke, onda stranka ima pravo da podnese tužbu na sudu. Takva tužba se može izjaviti i nakon rešenja prvostepenog organa, ako žalba nije dozvoljena u upravnom postupku. Zakon o opštem upravnom postupku predviđa i slučajeve kada organ javne vlasti ne postupi (ćuti) i ne odgovori na zahtev stranke u zakonom propisanim rokovima. U ovim slučajevima, odluka se automatski smatra negativnom, dajući građaninu/građanki mogućnost da preduzme dalje pravne korake¹¹.

6 Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 08/L-182 o upravnim sporovima. Član 1 Svrha Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=85181>

7 Pojašnjenje: Ovo je deseti po redu izveštaj koji objavljuje D+, koji uključuje dva predmeta propraćena na sudu. Do sada je D+ pratio ukupno 20 predmeta, rezimiranih u 10 objavljenih izveštaja. Svaki izveštaj obuhvatao je po dva predmeta, i dao je konkretne primere koji pomažu građanima pri pokretanju upravnih i sudskih postupaka za ostvarivanje svojih prava.

8 Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 05/L-031 o opštem upravnom postupku. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12559>

9 Ibid. Član 47. Struktura i obavezni elementi pisanog upravnog akta.

10 Ibid. Član 48. Obrazloženje pisanog upravnog akta.

11 Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 05/L-031 o opštem upravnom postupku. Član 125. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12559>

Sudski postupak

Po iscrpljivanju svih pravnih lekova u upravnom postupku i nakon što organi javne vlasti donesu konačne odluke, građani imaju pravo da pokrenu upravni spor tužbom pred sudom.

Tužba ima za cilj da preispita zakonitost upravnih odluka i garantuje zaštitu prava građana, u skladu sa odredbama Zakona o upravnim sporovima. Ovaj zakon jasno propisuje postupak osporavanja odluka državnih organa, pružajući strukturiran mehanizam za delotvorno ostvarivanje prava građana kroz sudsku zaštitu.

Tužba se mora podneti Osnovnom sudu u Prištini – Odeljenju za upravna pitanja, poštujući zakonom propisane rokove. Tokom ovog procesa, građanin/građanka takođe ima pravo da traži naknadu za pričinjenu štetu. Prema ZUS, u slučajevima kada vraćanje u pređašnje stanje nije moguće ili je krajnje neproporcionalno, sud presuđuje o novčanoj naknadi štete i utvrđuje visinu iste¹².

U ovom postupku se može potraživati i zatezna kamata po osnovici od 8% na osnovu Zakona o obligacionim odnosima (ZOO), koji propisuje: „Obaveza naknade štete smatra se dospelom od trenutka nastanka štete”,¹³ kao i: „Stopa zatezne kamate iznosi 8% godišnje, osim ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.”¹⁴

Ovi postupci su važni za garantovanje delotvornog mehanizma za zaštitu prava građana i osporavanje nepravednih odluka javnih organa. Za uspešan proces, građani moraju postupati u zakonom propisanim rokovima i pripremiti neophodnu dokumentaciju, na osnovu ZOUP, ZUS i relevantnog zakonodavstva na snazi u konkretnim slučajevima.

¹² Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 08/L-182 o upravnim sporovima. Član 65, stav 5. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=85181>

¹³ Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 04/L-077 o obligacionim odnosima. Član 170. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2828>

¹⁴ Ibid Član 382. Zatezna kamata.

Predmeti u Osnovnom sudu u Prištini – Odeljenje za upravna pitanja¹⁵

U prvom predmetu, tužilac R.S. je osporio konačnu odluku Žalbenog odseka Poreske uprave Kosova, koji postupa kao drugostepeni organ u okviru ove institucije, podnošenjem tužbe pri Odeljenju za upravna pitanja Osnovnog suda u Prištini. Prema njegovim navodima, PUK ga je pogrešno tretirao kao poslovno lice i nametnuo mu je poresko opterećenje u određenom iznosu, iako je on fizičko, a ne poslovno lice, i ne obavlja nikakvu privrednu delatnost. Tužilac je tvrdio da odluka sadrži teške proceduralne i zakonske povrede, te je tražio od suda da je poništi i obaveže PUK da mu vrati nepravredno naplaćena sredstva.

U drugom predmetu, tužilac G.D. je osporio konačnu odluku Sektora za preispitivanje odluka Carine Kosova, kao drugostepenog organa u okviru ove institucije, a nakon odbijanja žalbe od strane ovog organa, stranka je podnela tužbu Odeljenju za upravna pitanja Osnovnog suda u Prištini. Carina je neopravdano naplatila carinske dažbine na uvezen automobil, time nanoseći novčanu štetu tužiocu. Štaviše, pobijano rešenje je sadržalo teške proceduralne i zakonske povrede, te je tužilac tražio od suda njegovo poništenje i vraćanje uplaćenih sredstava, uključujući i zakonsku kamatu od 8% od dana uplate.

Predmet sa PUK-om: Tužilac R.S. osporava svoju kvalifikaciju kao privrednog subjekta

U ovom upravnom sporu, tužilac R.S. je osporio odluku Poreske uprave Kosova (PUK), smatrajući je nepravrednom i suprotnom zakonskom okviru. PUK je odredio porez na iznos od 131,000 evra, tretirajući tužioca kao privrednog subjekta, iako je on zapravo fizičko lice a ne privredni subjekat i ne obavlja nikakvu privrednu delatnost.

R.S. je podneo tužbu sudu 22. juna 2023. godine, u kojoj je tražio da se odluka PUK-a poništi, smatrajući je nezakonitom. Prvo sudsko ročište održano je 01. jula 2024. godine, na kome je tužilac argumentovao da, kao fizičko, koje nije privredni subjekat, nije u obavezi da plaća porez na kapitalnu dobit. On je naglasio da odluka PUK-a sadrži brojne proceduralne i zakonske povrede.

Takođe, tužilac je ukazao i na povredu Zakona o porezu na lični dohodak,¹⁶ koji propisuje da fizičkom licu koje nije privredni subjekat i nema registrovanu poslovnu delatnost, ne može biti naplaćen porez na kapitalnu dobit u nedostatku podzakonskog akta ministra kojim bi se propisao način tretiranja ovih dobitaka ili gubitaka¹⁷.

R.S. je naglasio da izveštaj o kontroli samog PUK-a potvrđuje da je on registrovan kao fizičko lice bez ikakve privredne ili bilo koje druge lične privredne delatnosti. Štaviše, tužiocu je tokom kontrole, izdat fiskalni broj za 2021. godinu. Međutim, PUK je odredio porez na pretendovan promet od 772,841.37 evra, tretirajući ovaj iznos kao kapitalnu dobit i nepravredno klasifikujući tužioca kao privrednog subjekta.

¹⁵ Pojašnjenje: Predmeti propraćeni na sudu obrađuju se prema odredbama starog Zakona o upravnim sporovima, imajući u vidu da je nov zakon stupio na snagu januara ove godine, dok je praćenje ovih predmeta obavljeno pre toga.

¹⁶ Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 05/ L -028 o porezu na lični dohodak. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=11014>

¹⁷ Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 05/ L -028 o porezu na lični dohodak. Član 31. Kapitalni dobiti i gubici. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=11014>

Sa druge strane, zastupnik tuženog, PUK-a, osporio je tužbu i tužbeni zahtev, predlažući da ih sud odbije kao neosnovane. On je argumentovao da tužilac nije ispoštovao poreske propise i nije pružio dokaze da dokaže suprotno.

Sud je, nakon preispitivanja dokaza i analize propisa na snazi, konstatovao da odluka PUK-a nije bila pravno osnovana i da je kršila članove 47. i 48. ZOUP, pošto su nedostajali struktura i obavezni elementi pisanog upravnog akta, uključujući obrazloženje o pravnom osnovu i činjenicama koje su dovele do donošenja date odluke. Sud je zabeležio nepostojanje obaveznog podzakonskog akta o kapitalnoj dobiti pojedinaca koji nisu privredni subjekti.

Sud se u svojoj presudi pozvao na Zakon o porezu na lični dohodak, koji propisuje: „Tretman kapitalnih dobitaka/gubitaka lica (fizička lica koja ne obavljaju privrednu delatnost) propisuje se podzakonskim aktom koji donosi ministar“¹⁸. S obzirom na to da podzakonski akt nije donet, sud je našao da je tužilac nepravedno opterećen poreskim opterećenjem. Sud je takođe konstatovao da je PUK pogrešno primenio materijalno pravo, tretirajući R.S. kao privredno fizičko lice, iako nikada nije bio registrovan u Kosovskoj agenciji za privredne registre, koja posluje u okviru Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine.

U zaključku, na osnovu ovih nalaza, Osnovni sud je odlučio da poništi rešenje PUK-a i obaveže ga da tužiocu R.S. vrati iznos od 73,336 evra koji je do sada uplatio. PUK je u ovoj pravnoj stvari izjavio žalbu, koja još uvek nije razmotrena pri Apelacionom sudu¹⁹.

Predmet sa Carinom: Tužilac G.D. protiv povrede postupka carinjenja automobila

Ovaj upravni spor odnosi se na procenu cene transakcije za uvezen automobil, gde tužilac G.D. tvrdi da je Carina Kosova prekršila pravila upravnog postupka i pogrešno primenila odredbe materijalnog prava. Prema njegovim navodima, usled ovih prekršaja bio je prinuđen da plati dodatni iznos od 3,040.85 evra na ime carinskih dažbina.

Prvobitno, tužilac je izjavio žalbu Sektoru za preispitivanje odluka Carine Kosova, ali je ova žalba odbijena. Posledično, tužilac je 3. avgusta 2022. godine pokrenuo sudski proces u kome je tražio da se poništi odluka Carine, kojom je odbijeno priznavanje deklarisanе vrednosti za carinjenje automobila. Prema njegovim navodima, on je podneo sva tražena dokumenta, uključujući fakture i podatke o bankovnoj isplati, koji su, prema njegovim navodima bili dovoljni da dokažu cenu transakcije.

Na glavnom ročištu održanom 3. jula 2024. godine, pravni zastupnik tužioca je argumentovao da je Carina prekršila član 33. Zakonika o carini i akcizama Kosova (ZCAK), koji propisuje: „Carinska vrednost uvezene robe je vrednost transakcije, koja predstavlja stvarno plaćenu ili plativu cenu za robu prodatu za izvoz na Kosovu, prilagođenu, po potrebi, shodno članovima 36. i 37²⁰. On je takođe istakao da je Carina prekršila član 123 Administrativnog uputstva 11/2009, koji propisuje dokumente koji se moraju priložiti uz carinsku deklaraciju²¹.

¹⁸ Ibid Član 31. Kapitalni dobitci i gubici, stav 12.

¹⁹ Odluka Osnovnog suda u Prištini, A. br. 2017/2023. Dana: 01.07.2024.

²⁰ Službeni list Republike Kosovo. Zakonik br. 08/L-247 o carini i akcizama. Član 33. Čuvanje dokumenata i drugih informacija. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=89203>

²¹ Službeni list Republike Kosovo. Administrativno uputstvo br. 11/2009 o sprovođenju Zakonika o carini i akcizama. Član 123, Dokumenta koja se prilažu carinskoj deklaraciji. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=7746>

Prema navodima zakonskog zastupnika, tužilac je dostavio dovoljna dokumenta, uključujući račune i dokaze o uplati, koji je trebalo da se upotrebe kao osnov za obračun carinskih dažbina. Odbijanje Carine, usled nepostojanja kupoprodajnog ugovora, smatrano je neosnovanim, jer takav dokument nije tražen odredbama ZCAK-a. Štaviše, Carina je procenila cenu automobila na novu ponuda iz onlajn izvora, koje nisu odražavale stvarnu cenu transakcije i nisu uzimale u obzir amortizaciju i pređenu kilometražu automobila.

S druge strane, pravna zastupnica Carine je odbranila rešenje, argumentujući da je rešenje u skladu sa zakonom, pošto je vrednost koju je tužilac prijavio niža od vrednosti koja je procenjena kao realna. Prema ovom rešenju, revalorizacija automobila je izvršena na osnovu raspoloživih podataka u posedu Carine Kosova, odnosno kataloga prema internoj carinskoj evidenciji. Štaviše, Carina je koristila onlajn aplikaciju da bi odredila prosečnu vrednost automobila, kombinujući vrednosti iz tri različita izvora i smatrajući dostavljenu dokumentaciju nedovoljnom.

Nakon razmatranja predmeta, Osnovni sud je konstatovao da rešenje Carine nije sadržalo dovoljno obrazloženja i da je kršilo načelo upravnog postupka. Sud je našao da je odluka bila nejasna, protivurečna i da nije uspela da odgovori na odlučujuće činjenice ili navode koje je izneo tužilac, kršeći član 48. ZOUP. U skladu sa ovim članom „Obrazloženje koje je vidno nedovoljno, nejasno, dvosmisleno ili nerazumljivo, isto je kao da nedostaje“²².

Sud se pozvao i na član 134. ZOUP koji glasi: „Pored zahteva člana 48 ovog zakona, obrazloženje administrativnog akta koji rešava žalbu, treba da sadrži i procene svih tvrdnji koje je stranka podnela u žalbi“²³. Štaviše, sud je konstatovao da metoda određivanja carinske vrednosti nije bila u skladu sa članom 33 ZCAK-a koji propisuje da carinska vrednost mora biti zasnovana na ceni transakcije, uključujući direktna i indirektna plaćanja, kao uslov prodaje.

U vezi sa ovim predmetom, Osnovni sud je naložio da se predmet vrati na ponovno razmatranje i odlučivanje Carini Kosova. Isti je naložio Carini da preispita sve dokaze i tvrdnje tužioca, uključujući činjenično stanje automobila, njegovo godište i kilometražu, i da u svojoj budućoj odluci da jasno obrazloženje zasnovano na dokazima²⁴.

Međutim, 30.09.2024, Sektor za preispitivanje odluka Carine Kosova je ponovo odbio žalbu tužioca²⁵. Iz tog razloga, tužilac je izjavio žalbu Žalbenom odboru za preispitivanje odluka Carine i PUK, organu u sastavu Ministarstva finansija. Međutim, Odbor nije dao svoj odgovor u zakonskom roku. Usled ćutanja uprave, tužilac je po drugi put podneo tužbu Osnovnom sudu, tražeći poništenje rešenja Carine kao nezakonitog i vraćanje pretplaćenog iznosa na ime izmirenja carinskih dažbina. Predmet čeka na razmatranje ovog suda²⁶.

22 Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 05/L -031 o opštem upravnom postupku. Član 48. Obrazloženje pisanog upravnog akta. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12559>

23 Službeni list Republike Kosovo. Zakon br. 05/L -031 o opštem upravnom postupku. Član 134. Sadržaj i posledice akta kojim se rešava žalba. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12559>

24 Odluka Osnovnog suda u Prištini, A. br. 1909/2022. Dana: 03.07.2024.

25 Elektronska prepiska sa Kancelarijom za komunikaciju i pristup službenim dokumentima Carine Kosova. Dana: 11.02.2025.

26 Elektronska prepiska sa zakonskim zastupnikom tužioca, K.B. Dana: 24.02.2025.

ZAKLJUČAK

Ova dva predmeta su propraćena pri Osnovnom sudu u Prištini – Odeljenju za upravna pitanja, dok je status ovih predmeta praćen i na drugom stepenu, u Apelacionom sudu. Iskustvo iz ovih predmeta potvrđuje probleme slične onima sa kojima smo se susreli u prethodnom praćenju, naglašavajući izazove koji se ponavljaju a koji utiču na efikasnost i pravičnost sudskih upravnih postupaka.

Građani se suočavaju sa dugim sudskim procesima, gde u proseku dolazak do odluke suda na prvom stepenu traje više od dve godine²⁷ dok se, kada se na predmet uloži žalba na drugim stepenima, ovaj proces može još više produžiti, čineći ovaj postupak još dužim.

Zakašnjenja u rešavanju predmeta ne pogađaju samo građane, već opterećuju i sudove koji se suočavaju sa velikim radnim opterećenjem. Trenutno je samo deset sudija raspoređeno da vode upravne predmete u Osnovnom sudu u Prištini, što ukazuje na to da su institucionalni kapaciteti ograničeni²⁸. Samo u 2024. godini je postojao značajan broj upravnih predmeta sa 9910 predmeta, međutim, nedostaju statistike o predmetima koji se isključivo tiču naknade štete, jer ovo pravo ne prate institucije zemlje²⁹.

U slučajevima kada građani dobiju sporove, oni polažu pravo na naknadu štete, uključujući i zateznu kamatu od 8% propisanu zakonom, što predstavlja dodatno opterećenje po državni budžet. Iz tog razloga, potpuno poštovanje i primena zakona na snazi ostaje od suštinske važnosti kako bi se izbegla nepotrebna šteta po građane i nerazumno trošenje javnih finansija.

U dva propraćena predmeta, tužbe pokrenute 2021. i 2022. godine još nisu dobile svoj epilog, bez obzira na činjenicu da su prvostepeno rešene. U prvom predmetu, sud je doneo meritornu odluku u korist tužioca, ali je tuženi (PUK) uložio žalbu, što je dodatno produžilo trajanje procesa. U drugom predmetu, prvostepeni sud je vratio predmet na ponovno razmatranje i odlučivanje Carini Kosova, koja je ponovo odbila zahtev tužioca. U međuvremenu, Žalbeni odbor nije dao odgovor u zakonskom roku, što je primoralo stranku da se ponovo obrati Osnovnom sudu. Predmet još uvek čeka na razmatranje prvostepenog suda i nema konačne odluke.

Očekuje se da se stupanjem na snagu novog Zakona o upravnim sporovima januara 2025. godine, ojača zaštita prava građana i poboljša efikasnost upravnih suđenja. Ovaj zakon će primorati sudove da donose meritorne odluke, izbegavajući dosadašnju praksu vraćanja predmeta na ponovno razmatranje i odlučivanje organima javnih vlasti. Ova reforma ima za cilj da ubrza rešavanje predmeta i spreči nepotrebna odlaganja koja opterećuju građane i državni budžet.

Odluke javnih organa, PUK-a i Carine, bile su neprofesionalne i nezakonite, imajući u vidu da nisu sadržale obavezne elemente pisanog upravnog akta, uključujući obrazloženje o pravnom osnovu i relevantnim činjenicama. Ovim odlukama su prekršene odredbe ZOUP, konkretno članovi 47 i 48 u prvom predmetu sa PUK-om, i isti članovi, kao i član 134, u drugom predmetu sa Carinom Kosova. Sud je takođe zabeležio kršenje Zakona o porezu na lični dohodak u prvom predmetu i Zakonika o carini i akcizama na Kosovu u drugom predmetu.

²⁷ Izveštaj SIGMA, program Evropske unije i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Dostupan na: <file:///C:/Users/marig/Downloads/a53fce6b-en.pdf>

²⁸ Elektronska prepiska sa Kancelarijom za informisanje i odnose sa medijima Osnovnog suda u Prištini. Dana: 06.02.2025.

²⁹ Elektronska prepiska sa Kancelarijom za informisanje i odnose sa medijima Osnovnog suda u Prištini. Dana: 06.02.2025.

PREPORUKE

Na osnovu obradenih predmeta, D+ daje sledeće preporuke:

- Organi javnih vlasti, u ovom slučaju PUK i Carina, treba da obezbede da su njihove odluke jasno obrazložene i zasnovane na zakonu, strogim sprovođenjem članova 47 i 48 ZOUP.
- Odluke drugostepenog organa ovih organa javne vlasti, prilikom upravnog razmatranja, moraju biti objektivne i nepristrasne, kako bi se izbegle tužbe na sudu, koje opterećuju pravosudni sistem, ali i državu nepotrebnim finansijskim troškovima.
- Stupanjem na snagu novog Zakona o upravnim sporovima, državne institucije, preko KIJU i/ili spoljnih donatora, treba da organizuju obuku za sudije, advokate i pravne stručnjake, kako bi se obezbedila efikasna i jednoobrazna primena ovog zakona.
- Kako bi upravljao visokim opterećenjem u smislu broja predmeta i obezbedio brzo i pravično rešavanje istih, neophodno je da se Sudski savet Kosova angažuje na povećanju broja sudija i pomoćnog osoblja pri Odeljenju za upravna pitanja Osnovnog suda u Prištini.